

Ο όσ. Ευγένιος Αιτωλός για τον ευεργέτη Μανωλάκη Καστοριανό

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1KgGFEB>]

Εις την επιστολήν 110 ο άγιος Ευγένιος αναφέρεται και εις τινας πειρασμούς επισυμβάντας εις τον Μανωλάκη, ους επληροφορήθη ευρισκόμενος εις την ηλιοστερή Γούβαν των Αγράφων. «Τω ενδοξοτάτω και τιμιωτάτω εν χριστιανοίς κτίτορι της εν Κωνσταντινουπόλει νέας Σχολής κυρίω Μανολάκη υγείαν και σωτηρίαν παρά Θεού εύχομαι πάντοτε.

[agiosevgeniosait2](#)

Παραμυθούμενος ο κοινός ημών Σωτήρ και Δεσπότης τους ίδιους μαθητάς έλεγεν «Εν τω κόσμω θλίψιν έξετε» και πάλιν «Ει εμέ εδίωξαν, και υμάς διώξουσιν». Άλλα και ο μακάριος και θερμότατος των Αποστόλων Πέτρος τούτοις αυτοίς συμφωνών τοις λόγοις φησί· «Χριστού παθόντος υπέρ ημών σαρκί»· την αυτήν έννοιαν οπλίζεσθαι και ημάς αυτούς παραινεί. Εμάθαμεν όμως διά των γραμμάτων του ιερομονάχου Γερασίμου όσα εξ επηρείας δαιμονικής εσουνέβηκαν της αγάπης σου και θαρρώ να μην είναι πάλιν οίκοθεν και αφ' εστίας τα κακά και εκ των οικείων μελών τα βέλη, λέγω δε εκ των οικείων συμφυλετών των εκ της αυτής τραπέζης και των αυτών μετεχόντων αλών· αλλά αποχρώσα (ως λέγεται) η κακία δίκη τω πονηρώ. Η αγάπη σου όμως ως χριστιανός γνήσιος και υπηρέτης δόκιμος του ενανθρωπήσαντος υπέρ ημών Χριστού ας υπομείνη τα προσπεσόντα ατυχήματα μετ' ευχαριστίας της προς Θεόν και τα λυπηρά των πειρασμών τα νυν μάλιστα τα εκ των πυλών του Άδου συμβάντα. Τούτο γουν ας πιστεύη, παρακαλώ, βέβαια και χωρίς τίνος δισταγμού ανθρωπίνου, ότι ως μέτοχος του Χριστού παθημάτων θέλει γένει κοινωνός και της δόξης εκείνου και της υπέρ νουν χάριτος. Πιστεύομεν ότι ο δεσπότης του παντός δεν αφήνει τους γνησίους του δούλους να πειραχθώσιν υπέρ ο δύνανται· και τούτος του μακαρίου Παύλου εστίν ο λόγος»[19].

Εις την τρίτην επιστολήν (111) και πάλιν ομιλεί διά την εν Άρτη Σχολήν: «Τω λογιωτάτω και προσφιλεστάτω μοι άρχοντι και εν χριστιανοίς ανδράσι

θεοφιλεστάτω κυρίω Εμμανουήλω και νέω κτίτορι της εν Βυζαντίω Σχολής ο Ευγένιος εν Κυρίω χαίρειν.

Και ενός και δευτέρου πρότερον ηξιώθημεν γράμματος των τιμίων χειρών της αγάπης σου και το τρίτον ήδη μετά τούτο τώρα πάλιν συν Θεώ και ο σκοπός, τιμιώτατε κύριε, των τε προτέρων και του παρόντος είναι εις και ο αυτός εκείνος και εις μίαν και τα τρία αποβλέπουσιν υπόθεσιν, του φροντιστηρίου, όπως συν Θεώ και με ποιον τρόπον εγένετο»[20].

Ο Μανωλάκης απέστειλε χρήματα αλλά, ως συνήθως, ολίγα έφθαναν εις τον αληθή προορισμόν των.

Σχετικώς προς την σχολήν του Ανατολικού ο Ευγένιος γράφει τω 1682 (έτος της κοιμήσεως αυτού) προς Γρηγόριον ιερομόναχον τον Μάνεσιν εις Ανατολικόν: «Κυρ Γρηγόριε, υγίαινε εν Χριστώ με όσους αγαπάς.

Έλαβα το γράμμα σου και εγνώρισα δι' αυτού την κατάστασιν της ψυχής σου και εθαύμασα και αεί θαυμάζω, ότι γέρωνων και προβεβηκώς μωραίνεις και ακολουθάς τα γεροντάτα των παλαιών Ανατολικιωτών. Εγώ δεν σε έπεμψα αυτού να γεροντεύης και να ακολουθάς μητροπολίτας, αλλά να διδάσκης και να δείχνης γράμματα, όπου τους καιρούς τούτους πανταχού εχάθηκαν. Επρόκρινα μάλλον τούτο η να σε έχω με λόγου μου να με πιάνης από το χέρι να σηκώνωμαι και να μου δείχνης την στράταν, όπου ετυφλάθηκα. Αλλά συ εφεύρες φιλοσοφώτεραν οδόν η, να ειπώ, ανοητοτέραν και επαράδραμες την θεωρίαν και την κατά Χριστόν ζωήν. Κα συ όντας αυτού να λέγουσι τινές απ' αυτού να φέρουσι τα παιδιά τους ρδω να παιδευθούν και εκείνος ο χριστιανός, λέγω δε ο Μανολάκης, όπου έδωκε το τοσούτον σιτηρέσιον ακούοντας το ακερδές της ελεημοσύνης πως του φαίνεται η τι λέγει, καθώς μου γράφει ο Φώτης. Αν τον Μανολάκην τον απατώμεν ως άνθρωπον, τον Θεόν του παντός πως είναι δυνατόν να τον απαντήσωμεν, όπου γνωρίζει και προ γενέσεως τα πράγματα; Φοβέρόν γουν το εμπεσείν εις χείρας Θεού ζώντος...». Αυτός, λοιπόν, ο έξοχος ανήρ ανεκαίνισε τον ναόν των Ταξιαρχών Μεγάλου Ρεύματος (Αρναουτκιοϊ) το 1677. Αναφέρει η επιγραφή: «Υπό κυρ Μανουήλ του εκ Καστορίας».

Τέλος (τέλος όσων γνωρίζει ο σύρωντας γραμμάς ταύτας) το οστρεοκόσμητον (εκ μαργάρου-σιντεφίου) παγκάριον του Πατριαρχικού ναού του Αγίου Γεωργίου είναι δώρον του αυτού: «Μανουήλ υιός Πέτρου εκ Καστορίας, αφοσιόι, έτει αχξθ'» (1669).

Γενναται εν εύλογον ερώτημα: Η Καστοριά επί αιώνας υπήρξε κέντρον επεξεργασίας διφθερών. Εξηήγοντο ουχί μόνον εις την Ανατολήν αλλά και εις την

δυτικήν και βορειότεραν Ευρώπην, μάλιστα εις Βιέννην, Λειψίαν, Μπρεσλάου, Μόσχαν και Βενετίαν. Αί παροικίαι εις αυτάς τας πόλεις ιδρύθησαν κατ' εξοχήν υπό Καστοριανών.

Οπότε, η τέχνη της γούνας προήλθεν εκ Καστορίας και έφθασεν εις Κωνσταντινούπολιν η μετελαμπαδεύθη εκ Κωνσταντινουπόλεως εις Καστορίαν, χάρις εις μεταναστεύσαντας ειδικούς περί την τέχνην; Το θέμα χρήζει ερεύνης. Πάντως ημείς θαυμάζομεν εκείνους τους γουναραίους διά τα όσα προσέφεραν εις το Γένος μας. Επομένως δικαίως μνημονεύονται αενάως εις τον Πάνσεπτον Πατριαρχικόν ναόν.

Ήτο όντως ευλογημένη η συντεχνία των γουναράδων. Ευλογημένη και η Καστοριά διά τα τέκνα της και ιδίως διά τον Εμμανουήλ τον Καστοριέα, τον Μανωλάκη τον Καστοριανό.

[Τέλος]

19. Αχρονολόγητος και αυτή.

20. Ωσαύτως αχρονολόγητος.

Πηγή: Ημερολόγιον 2013, σελ.159-184, επιμέλεια ύλης: αρχιμ. Δοσίθεος Ηγούμενος Ιεράς Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Τατάρνης Ευρυτανίας, Έκδοση Οικουμενικού Πατριαρχείου.